

екологічні аспекти цієї інноваційної технології, ми маємо на меті надати цінну інформацію, яка може бути використана в процесі прийняття рішень у будівельній галузі, зокрема:

– дослідити технічні тонкощі сонячної черепиці, вивчити її склад, довговічність і пристосованість до конструкцій шатрових дахів. Ця мета має на меті забезпечити всебічне розуміння технологічних аспектів, які лежать в основі ефективності сонячної черепиці в покрівельних роботах;

– оцінити економічну доцільність інтеграції сонячної черепиці шляхом проведення детального аналізу витрат і вигод. Це включає оцінку початкових витрат на встановлення, вимог до обслуговування та потенційної довгострокової економії, пов'язаної з виробництвом екологічно чистої енергії;

– вивчити екологічні наслідки впровадження сонячної черепиці, враховуючи такі фактори, як скорочення викидів вуглецю, енергоефективність та загальний екологічний слід. Ця мета спрямована на кількісну оцінку екологічних переваг переходу до інтегрованих сонячних покрівельних рішень;

– дослідити, як можна адаптувати сонячну черепицю до конкретного географічного розташування, кліматичних умов та тривалості світлового дня в Україні. Ця мета гарантує, що результати дослідження будуть безпосередньо застосовні та актуальні для українського будівельного ландшафту.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ СТАРТАП-ПРОЄКТУ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБУ

*Непран А. В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Одним із найбільш важливих розділів стартап-проектів є розробка фінансового плану. Впровадження стартап-проектів передбачає особливі вимоги до розробки фінансового плану. Як відомо, головна задача розробки фінансового плану полягає у забезпеченні підприємства фінансовими ресурсами, необхідними для його виробничо-господарської діяльності. Специфіка розробки фінансового плану стартап-проекту виготовлення промислового виробу полягає у більш детальному визначенні витрат на підготовку та освоєння виробництва. Мета фінансового плану стартап-проекту — визначення обсягу фінансових ресурсів, які необхідно залучити на стадії підготовки та освоєння нового виробу або нових технологічних процесів. В той же час за статтями видатків та доходів він має значно простішу форму порівняно із фінансовим планом промислового підприємства. Крім того, при складанні фінансового плану відсутній такий елемент фінансового планування, як аналіз використання фінансових ресурсів за минулий період.

У фінансовому плані стартап-проекту необхідно визначити обсяг грошових ресурсів, які необхідно залучити для підготовки та освоєння виробництва нових видів продукції та нових технологічних процесів. Раунд

попереднього фінансування, відмічали М. Є. Адамів, зазвичай стосується періоду, протягом якого стартап-підприємство розпочинає свою діяльність [1].

Основною стадією стартап-проекту є втілення конструкторських та інженерних ідей у конкретні форми. Важливою фазою стартап-проекту є розроблення дослідного зразка або прототипу виробу. На кожній стадії розробки нової системи необхідно ретельно перевірити положення із патентами. Це не довільне твердження і не рекомендація, яку можна знехтувати тільки тому, що при реалізації стартап-проекту не збирається реалізовувати вигоди від отримання патенту на ту або іншу конструкцію. Необхідність перевірення положення із патентами діє у двох напрямках: 1) забезпечує винагороду на зусилля в сфері дослідницької роботи; 2) передбачає штраф за імітацію запатентованим роботам навіть у тому випадку, коли винуватець рішуче нічого про них не знає.

Форма фінансового плану стартап-проекту розробки промислового виробу може мати наступний вид (табл. 1).

Таблиця 1 - Фінансовий план на запуск стартап-проекту з виготовлення промислового виробу

№ п/п	Стаття витрат	Сума, тис. грн
1	Проектування і конструювання нового виробу. Розробка технологічного процесу виготовлення нового виробу	
2	Проектування інструментальної оснастки і розробка технологічного процесу її виготовлення	
3	Розробка і оформлення витратних матеріалів	
4	Випробування матеріалів, напівфабрикатів для нового виробу	
5	Виготовлення нового зразка (партії)	
6	Формування об'єктів інтелектуальної власності (патентів)	
7	Підготовка інвестиційного проекту та бізнес-плану	
8	Сировина і матеріали	
9	Обладнання	
10	Реклама	
11	Інші витрати	

В елемент витрат «Проектування і конструювання нового виробу. Розробка технологічного процесу нового виробу» включаються затрати на проектування, конструювання, розробку технологічного процесу і складання технічної документації на новий виріб (основна та додаткова заробітна плата і відрахування на соціальне страхування робітників).

В елемент «Проектування інструментальної оснастки і розробка технологічного процесу її виготовлення» включаються затрати на проектування, конструювання і розробку технологічного процесу виготовлення інструментальної оснастки (основна і додаткова заробітна плата і відрахування на соціальне страхування робітників, зайнятих на цих роботах).

В елемент «Розробка і оформлення витратних нормативів» включається основна і додаткова заробітна плата і відрахування на соціальне страхування

робітників та інші витрат на розробку норм затрат праці, витрат матеріалів, палива, на складання нормативних калькуляцій собівартості нового виробу.

Дослідження матеріалів, напівфабрикатів, інструментів і пристосувань для виробництва нового виробу – затрати на дослідження, підбір, випробування зразків матеріалів, напівфабрикатів, інструментів та пристосувань, використаних при виготовленні нового виробу.

Виготовлення нового зразка (партії) виробів — витрати на виготовлення дослідного зразка за вирахуванням виручки від його реалізації.

У статтю витрат «Формування об'єктів інтелектуальної власності» включаються витрати на патентування нового виробу. Зміст інших складових витрат фінансового плану стартап-проєкту є аналогічним при розробці фінансового плану промислового підприємства.

У фінансовому плані стартап-проєктів статті доходів на стадії попереднього фінансування практично відсутні або є обмеженими (наприклад, реалізація дослідного зразка).

Таким чином, сфера фінансового плану стартап-проєктів не співпадає із сферою планування виробничої програми. В нього переважно включаються грошові витрати на стадії підготовки та освоєння нового виробу.

Література:

1. Адамів М. Є., Лиса Д. С. Сутність та особливості фінансування стартап-підприємств. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблем розвитку*. 2023. № 1(9). С. 123–131.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ (БАЙЄСОВСЬКИХ МЕРЕЖ BNS) ДЛЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ СТАРТАП - ПРОЄКТІВ

*Прокопенко М.В., старший викладач
Харківський національний автомобільно–дорожній університет*

У швидко змінюваному світі інформація та інновації є ключем до будь-якого розвитку промисловості та економіки.

Термін «стартап» означає «організацію», яка шукає стабільну та масштабовану комерційну модель. У всьому світі, особливо за останнє десятиліття, було створено безліч компаній, заснованих на концепції стартапу. Однак багато з цих компаній зазнали невдачі через відсутність чіткої робочої структури, капіталу, технічних знань тощо [1].

Початок будь-якої справи потребує вкладень.

Ризики, пов'язані з цим шляхом, є одними з найбільших перешкод для кожної інвестиції.

Техніко-економічне обґрунтування один із найпоширеніших методів аналізу інвестиційного проєкту, але цей метод не враховує якісну величину стартап - ризику.